

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnštvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 36. V LJUBLJANI, dne 6. avgusta 1909. Leto IV.

Rdeči razbojniki.

Socialni demokrati tolikrat bahajo, da se jim gre zgolj zato, da izboljšajo delavstvu njegovo bedno stanje. Razni rdeči govorniški petelini vpijejo po shodih, da je socialni demokraciji vera zasebna stvar, seveda pa oblivajo z golidami gnojnice duhovnike in vsi verni katoličani pa katoličanke so jim največji delavski nasprotniki in kdosi gavedi koliko psovki so že nadali tistim, ki jim njihova verska zasebna stvar ni še vzela vse vere. Zdaj ravno minuli teden so pa pokazali socialni demokrati svoje živinsko sovraštvo nasproti katoliškim duhovnikom, redovnikom in redovnicam na tak način, da se človeku ježe lasje in mu zastaja kri po žilah, ko čita, kako da so besneli socialni demokrati proti katoliški duhovščini.

V Barceloni so kazali socialni demokrati, kakšno si mislijo bodočo svojo rdečo državo. Res rdečo! Nimajo zaman socialni demokrati za svojo rdečo, krvavo zastavo. Tekla je te dni po njihovi krivdi kri, sodrugi in sodruginje so se izkazali za morilce, pobijavce in za prave razbojnike.

Španci grade tam v Afriki neko železnico. Domači rodovi, Kabili se zovejo, so pa napadli delavce, nato so seveda Španci napadalce odgnali, a Kabili so se zbrali in pričeli napadati špansko posadko v Melili. Posledica je, da

imajo zdaj Španci v afričanskem Maroku vojsko s Kabili.

Socialni demokrati ne poznajo nobenega domovinskega ponosa. Kakor so hujskali pri nas, ko je malo manjkalo, da ni nastala vojska s Srbijo, tako so pričeli hujskati španski socialnodemokratski voditelji delavstvo v Barceloni, a tudi po drugih mestih, naj prično proti vojski stavkati. Barcelonsko delavstvo jih je res ubogalo. Stavkati so pa pričeli socialnodemokratski voditelji tako, da so pustili pomoriti nekaj tvorniških direktorjev in pa, da so požgali nekaj tvornic. To je že samoobsebi tako trapasto, da bolj neumno ne more biti.

Mesto da prirejajo shode proti vojski, so pa brezvestni socialnodemokratski španski voditelji nahujskali zaslepljeno delavstvo proti duhovnikom, proti cerkvam, proti samostanom in celo proti bolnišnicam. Uboga, zaslepljena delavska množica je slepo ubogala, kar so ji ukazovali rdeči trotarski voditelji.

Napadla je socialnodemokratska drhal cerkve in samostane, pa jih požgala. Niso se pa nahujskani socialni demokrati in demokratkinje nasitele, ko so gledali goreče cerkve in samostane. »Farško kri hočemo videti!« so divjali socialnodemokratski voditelji. Preposlušna rdeča drhal jih je ubogala in pomorila nad 100 katoliških duhovnikov. A nedolžno prelita kri 100 katoliških duhovnikov socialnodemokratske živinske krvoločnosti ni še utešila. Vrgla se je rdeča drhal na nunski samostan v Barceloni, ga zažgala in ko so se pokazale v gorečem poslopju pri oknih redovnice, so jih z divjim krikom zagnali nazaj v plamen, da so revice žive zgorele.

Niti bolniki se niso smilili rdeči socialnodemokratski drhali! Vdrla je v bolnišnice, metala in pretepala bolnike, neusmiljeno kruto trpinčila usmiljenke.

Celo nedolžno otročiči se niso smilili socialnodemokratski barcelonski svojati. Marijino redovniško šolo so napadli razdivjani socialnodemokratski volkovi, nagnali redovnice in otročiče v kapelico, kjer so razbili oltar, nato pa zažgali šolo. Živih je zgorelo ob tej priliki ve-

liko redovnic in otrok. Razdivjana socialnodemokratska tolpa se je ob tej grozodejstvih divje krohotala!

Niti pred mrličmi se ni ustavila socialnodemokratska besnost. Na pokopališče je navalila razdivjana socialnodemokratska tolpa, razdajala kapelico, lomila križe na gomilah!

In po Barceloni se je nato, ko ni bilo nobene cerkve, nobenega samostana več, drvila velikanska drhal menda v slavnostnem izprevodu. Za rdečimi socialnodemokratskimi cunjastimi zastavami so pa nosili sodrugi in sodruginje opečene kosce pobitih mrličev in nun.

Požgali in uničili so socialni demokrati in njihovi zvesti zavezniki v Barceloni od 26. do 31. julija 35 samostanov in cerkva!

Teh po svobodomiselnih časopisih razširjenih podrobnosti socialna demokracija ne utaji. Nedolžna po socialnih demokratih prelita kri barcelonskih mučnikov kriči maščevanje. Boj proti roparski socialni demokraciji na celi črti!

Tobačno delavstvo.

Nekaj, kar ni prav. Te dni se je povrnilo nazaj v tvornico več delavk, ki so bile nekatere več, druge manj časa v začasnem pokoju. Izboljšalo se jim je njihovo zdravstveno stanje v toliko, da so se zopet lahko vrnile na svoje delo v tvornico. Misli bi si kdo, to so jih bili tvorniški gospodje veseli, ko so se vrnile in da so jih kar na rokah nosili pa jim odkazali delo, ki so ga bile leta in leta navajene. A temu nikakor ni bilo tako. Nič kaj jih niso bili veseli, nobeni niso odkazali dela, ki ga je bila prej navajena in ki ga je delala, predno je šla v začasn pokoj. Nakazali so jim dela, ki jih niso navajene in se jih morajo učiti liki mladi ptiči. Kdor pozna razmere v naši tvornici, zna, da je delo pri nas minuciozno razdeljeno. Vsakega dela se mora delavka natančno naučiti, kar traja precej časa. Kako pridejo stare delavke do tega, da se morajo zdaj, ko so se povrnilo nazaj v tvornico, igrati vlogo mladih učenk. To ni prav. Tako se ne sme postopati z zaslužnimi

In bil je pri fari pogreb . . .

(Dalje.)

Božič. Dan se je nagibal koncu. Sneženi kosmi in kosmiči so padali na zemljo in jo oblačili v belo odejo. Semtertja je prifrčal kak vrabč na okno Metkine hišice, vzela po jedno bučno pečko in čivkaje zopet odletel. Mrak je legel na zemljo.

Pred hišo se ustavijo sani.

»Oj, Tone, moj ljubi Tone,« zakliče mati in prihiti svojemu sinu nasproti, ga objame, poljubi . . .

»Mati,« izpregovori oni, dalje ni mogel in solze veselja lijo obema.

Nekaj časa potem pa si ju videl sedeti pri gorko zakurjeni peči. Kramljala sta veselo med seboj, in izpraševanja ter odgovarjanja ni bilo n ekonca ne kraja . . .

Zunaj pa je tulila okrog oglov burja in sneg je naletaval.

Ona dva pa sta prižgala luč in še dolgo, pozno v noč govorila. Zunaj pa je snežilo . . . Ona dva sta legla k počitku. O srečna mati! O srečen sin!

Zunaj pa je brila ledena burja, padal je beli snežec in vse je bilo tiho, mirno . . .

Vse v snegu. Kot biseri se blesté snežinke po travnikih, vrtovih, strehah. Ostra sapa reže njemu in nji v obraz, ko stopata zelo zavita v zinsko obleko in med seboj govoreč k — polnočnici.

Sveti večer. Oj kako prijetno je obema v srcu. Kako lahko sta prenašala piš mrzle, ledene, skozi kosti in mozeg prodirajoče burje. Kako lahko sta merila pot po snegu tja proti cerkvi.

Vse tiho, mirno. Od daleč se že blesté cerkvena okna. In glasno in mило so se glasili zvonovi in se zgubljali v daljavo. Izpod neba pa je padal sneg.

V cerkvi. Milo so donele orglje in petje se je zdelo obema angeljsko. Po cerkvi pa se je širil duh po voščenihi svečah, katerih je vse polno gorelo na oltarju.

Ona pa sta se zatopila v molitev. In njuna goreča molitev je kipela tja gori proti sinjim oblakom, proti Bogu, in se zahvaljevala za srečno snidenje . . .

Ljudje so drli iz cerkve v zimsko naravo. Tje proti uborni kočici sta gazila mati in sin, vsa zatopljeni v, rajske misli . . .

* * *

Minulo je marsikatero leto in mnogi dan. Tone je obiskoval že šesto gimnazijo. Še so ro-

mala pisma od matere k njemu in od njega k materi.

Preteklo je šolsko leto, a sina od nikoder. »Kje je vendar? Kje? Saj je šel sosed ponj, pa ju tako dolgo ni.«

Solnce je prijazno sijalo in tropa čivkajočih vrabcev se je privalila iznad strehe in odfrčala . . .

Za oglom pa se prikaže konj. Počasno koraka prav v taktu dalje. »Sosedovi so!« vzklikne čakajoča mati.

Res.

»Metka! Ko sem prišel tja, kjer je Tone stanoval, so mi dejali, da je že včeraj odšel — domov. Ali ga ni bilo?«

»Ne,« odvrne prestrašena mati in gre s polno glavo skrbi za svojega ljubljenelega sina Toneta v hišo. Sede na klop. Goreča molitev za srečno vrnitev sinovo je kipela k Bogu. Iz prsij pa se je izvil semtertja vzdih, vzklik. In solza ga je zadušila . . .

Njega pa ni bilo od nikoder. Tam na klopi sedečo mater pa so morale razne skrbi . . .

O ljuba mati, ko bi ti vedela, kje je tvoj sin, gotovo ne bi točila solz in vzdihovala, ampak bila vesela, bila čez vse srečna.

O srečno-žalostna, skrbij polna mati.

(Konec prihodnjic.)

delavkami in tudi ni v nikakem soglasju s predpisi, da se mora pred vsem ozirati na starejše delavke.

Izlet na Sv. Goro. Lepo število, do 400 delavcev in delavk c. kr. tobačne tovarne se je zglasilo za izlet na Sv. Goro pri Gorici. Posebni vlak bo odšel v soboto, 7. avgusta, ob 10. uri 23 min. s šišenskega kolodvora proti Jesenicam. Ob pol štirih zjutraj bodo romarji v Gorici. Od tu bodo šli proti slavnemu svetišču M. B. Svetogorske. Ob 7. uri bo tam govor in sv. maša. Svojo udanost do cerkve in ljubezen do domovine bo zavedno delavstvo pokazalo s tem, da bodo položili krasen venec na grob rajnega kardinala Missija, ki počiva v tem svetišču in ki je takorekoč začetnik duhovnega in narodnega prerajenja na verski podlagi med slovenskim narodom in ki se je nad vse zanimal osobito za krščansko delavsko organizacijo. Po končani pobožnosti se bodo izletniki vrnili v nižavo, si bodo ogledali mesto Gorico in okolico. Popoldansko sveto opravilo bodo imeli ob 4. uri v prijazni samostanski cerkvi na Kostanjevici. Ob pol 7. uri zvečer se bomo vsedli na vlak in o polnoči v nedeljo bomo zopet v Šiški. Ker nam je čas pičlo odmerjen, bomo morali dve noči žrtvovati in prečuti. Upajmo, da ne bomo omagali. Pri čudodelni Svetogorski Materi Božji si bomo izprosili duhovne moči in veselja. Med romaricami bomo imeli dvanajst izvežbanih pevk, ki bodo skrbele za petje med vožnjo in pri službi božji. Udeležence in udeleženke izleta opozarjamo, da naj pridejo vsaj do 10. ure v soboto zvečer z vozniški listki na šišenski kolodvor.

Z lastnimi močmi.

Iz Most pri Ljubljani. V nedeljo, dne 1. velikega srpana je priredilo tukajšnje izobraževalno društvo predstavo »Dve materi« v štirih dejanjih v Trčkovih prostorih, po domače Pod lipo. Predstava se je jako izborna obnesla, tako da se občinstvo ni moglo načuditi spretnosti igralk. Preobširno bi bilo vse po imenih navesti, ki so predstavljale. Naj omenimo samo nekatere, ki so imele glavne vloge in so jo častno izvršile. To so gg. U. Kremžar, Celarc, Premrov, Tomažič in drugi. Posebno priznanje gre gospodu Ravnikarju za njegov trud pri vajah, da se je res vse tako mojstrsko izvršilo. Da še omenimo, da je bila igra jako podučljiva in obenem ganljiva, da je občinstvu izvajala marsikatero solzo v oko. Ni bilo pa samo za nas gledalce podučljivo, ampak tudi za nasprotnike, da se jim je s tem pokazalo, kaj zmora ljudstvo v slovenskih katoliških izobraževalnih društvih. Želeti je le, da bi se odbor in g. Ravnikar kmalu potrudili nam nuditi kaj tako umetnega. Omeniti moramo še kaplana Petriča, ki se ne zmeni za razne psovke od nasprotnikov in kljub njim tako požrtvovalno nas vzpodbuja na delo krščanske ljubezni. Čast vrlemu šentpeterskemu kaplanu! — Razni liberalni in socialnodemokratski ptički vedno kričijo po svobodi. In čujte, neki namišljen socialni demokrat se je tako daleč predrznil, da je hotel preprediti igro pretečeno nedeljo v Mostah. O, kakšna svoboda! Ta namišljen socialni demokrat se je upal še več. Šel je celo na c. kr. orožništvo — tako je pravil on — da naj prepreči igro, češ, da s tem se iz Boga norčujejo. O ti pobožna socialnodemokratska duša. Občinstvo v Mostah dosedaj še ni znalo, da so socialni demokrati tako pobožni. Prav, da ste pobožni, ali mi se od vas ne bomo učili spoštovati Boga, ker ga sami ne znate, bolje rečeno nočete. Naj se vzame samo vaše glasilo »Naprej« — pardon »Nazaj« — v roke in tu se vidi vsa vaša pobožnost, svoboda in ljubezen do bližnjega. — Za sedaj naj zadostuje toliko, ako pa niste zadovoljni, drugič pogledamo bolj globoko v vaše gnezdo in pobožnost, liberalno-mokratske svobode. Vam, krščanski možje in žene, mladeniči in dekleta, pa kličemo krepki naprej do popolne zmagave nad terorizmom namišljenih svobodomislecev.

Slovensko ljudstvo! Nepopisna nesreča je zadela dne 24. julija naše brate v ormoškem okraju in nekaterih občinah mariborskega in šentlenskega okraja. Nenavadno huda toča je naredila velikansko škodo na poslopih, na vrtovih, njivah, vinogradih in travnikih. Škoda znaša na milijone. Zemlja izgleda kakor opustošena. Kar je pustila suša še zelenega prikliti iz zemlje, pobila je sedaj toča. Ljudstvo je zbežgano in prestrašeno. Beda in pomanjkanje zreta mu že iz bližnje bodočnosti grozeče v oči. Da se priteče vsaj nekoliko na pomoč, osnoval se je spodaj podpisani odbor, ki se obrača do vsega slovenskega ljudstva s srčno prošnjo, da pomaga hudo prizadetim prebivalcem. Vsak

dar se bo hvaležno sprejel. Naši bratje so v stiskah in nadlogah, pritečimo jim brzo na pomoč, pokažimo jim dejanski svoje sočutje. — Darovi se naj blagovolijo pošiljati na naslov: Josip Ozmeč, župnik in deželni poslanec, Št. Lovrenc na Dravskem polju. Objavili se bodo v slovenskih listih. — Maribor - Št. Lovrenc, dne 2. avgusta 1909. — Josip Ozmeč, župnik in deželni poslanec v Št. Lovrencu na Dravskem polju. — Jakob Caf, dekan v Št. Tomažu; Josip Keček, župan na Hardeku; dr. Korošec, državni in deželni poslanec v Mariboru; Tomaž Korpar, živinozdravnik v Oslušovcih; Anton Meško, župan in deželni poslanec v Lahoncih; Ivan Meško, župan v Trgovišču; Ivan Roškar, predsednik »Slovenske kmečke zveze«, državni in deželni poslanec v Malni.

Goričane. Ponesrečil je dne 28. min. mes. delavec Janez Omejc. Prijelo ga je neko vreteno tako nesrečno za roko, da mu jo bodo morali najbrže v bolnišnici odrezati. Revez je tem večji, ker ga je vreteno pred dvema mesecema prijelo ravno za isto roko in mu jo poškodovalo. Omejc je oženjen. Uboga njegova rod-bina!

Sava. V nedeljo, dne 1. avgusta, so imeli pri nas rdečkarji shod. Ker je bil shod slabo obiskan, se tudi Kristanu ni ljubilo dalje govoriti kot tri četrt ure. Prišel je govoriti o bosanski banki, pa ni nič mogel ven spraviti. Žal mu je, da je Bosna avstrijska. Govoril je o draginji, pa zopet ni šlo, ker mu je dr. Šusteršič v želodcu ležal, je pa le dr. Šusteršiča ven bruhal. Dr. Šusteršič bi rad postal minister. »Slovenska unija« dela na to, da postane Šusteršič minister. Obstrukcija je za to, da postane dr. Šusteršič minister. Klerikalci so ga zato izvolili da bode minister. Nam se dela tu velika krivica, ker bi dr. Šusteršič rad postal minister. Obžaloval je, da ne dela državni zbor in torej socialnodemokratski poslanci ne vlečejo dijet. (Op. Tudi nam se zdi, da jim ni za delo, ampak za dijete!) Govoril je tudi rdeči sodrug Kugovic o Bratovski skladnici, pa jako žalostno. Nobene seje ni, oh, nič ni, saj ne moremo nič, nič, nič . . . Oglasil se je k besedi tudi železničar Bovha: »Ustanovili smo dopoldan konsumno društvo; edini jaz od železničarjev sem pristopil. (Op. Še ta bode jako malo skupil, baje je ločen od svoje žene.) Ko je bilo konec farbarij, zaključil Ogris shod. Po zaključku shoda se spomni, da ni bilo klerikalcev na shodu, in da je radi tega prav vesel. Povabili smo pismeno župnika in Čebula, pa se nas bojita in ju ni bilo. In jeli so rdeči backi vpiti »fej« in pljuvati, da bi bili skoraj vsa pljuča iz sebe izmetali. Izpoznalo se je iz tega shoda, da se slabo godi rdečkarjem, da se grozno boje novih volitev, da se boje dr. Šusteršiča. Dnevni red tega shoda bi imel biti: »Dr. Šusteršič hoče biti minister, trepetajoč poroča Ante Kristan.« — Kdo se boji? Simon Ogris je na nedeljskem socialnodemokratskem shodu konstatiral, da je povabil Fr. Čebula in župnika Skubica na shod, da pa si nista upala priti, ker se bojita; na kar so rdeči bratje jeli vpiti in pljuvati »pfuj župnik, pfuj Čebulj!« — Mi pa konstatiramo, da je Ogris poslal župniku in Čebulju vabilo v nedeljo ob času, ko je prav gotovo vedel, da se pošta ne nosi več in da župnik in Čebulj ne dobita vabila pravočasno, ampak šele v ponedeljek, ko je shod že prejšnji dan minul. Kdo se je bal? Ogris se je bal, ko bi župnik in Čebulj res prišla in razblinila njegove in Kristusove neslanosti. Na vabilu tudi ni naznanil, ob kateri uri se ima vršiti shod, ampak samo pravi, da je shod v nedeljo. Preklicano mora biti Ogris dober katoličan, ker misli, da nima župnik v nedeljo drugega posla, kakor da stoji cel dan na Savi in čaka socialističnega shoda! Še enkrat vprašamo: »Kdo se boji?« Kdo zasluži »pfuj!«? Kdo je na shodu nesramno lagal? Da je poslal vabila s samo nemško firmo, no, seveda, kaj hočemo od rdečih internacionalcev pričakovati?

Idrija. Sicer je »Naša Moč« že nekoliko poročala o slavnosti, ki jo je priredilo tukajšnje delavsko (frakarsko) bralno društvo dne 25. julija t. l., toda nekatere stvari iz teslavnosti moramo še omeniti. Dobro nam je še v spominu 13. julij 1907. Kako huronsko so lagali nad nami člani delavskega (?) bralnega društva združeni s socialnimi demokrati, s Kristanom in Julčetom na čelu, o blagoslovitvi zastave. Mnogoštevilni tujci, ki so nas takrat s svojo udeležitvijo počastili, so izjavili, da takih surovin ne premore Evropa. Kristan je bil od vpitja penast, Julče je imel od rjojenja zbuljene oči. In vendar je tedaj obhajala svojo slavnost družba, ki je res ljudska, delavska. Kako se je pa vršila slavnost frakarskega bralnega društva pretečeni mesec? V najlepšem miru. Naša stranka se je vedla dostojno; najmanjšega izzivanja ni bilo od naše strani. Pokazali smo

očitno pred svetom, da smo najolikanejša stranka v Idriji in da nimamo med seboj barab, kakor jih imajo liberalci in socialni demokrati. Velezanimivo je bilo vedenje socialnih demokratov. Čuti je bilo, da nameravajo nekateri socijig motiti to frakarsko slavnost. Pa kaj se zgodi? Par dni pred slavnostjo jo pripiha Kristan iz Ljubljane in v nedeljo pri slavnosti smo videli raz hiš socialnih demokratov vihrati zastave v pozdrav delavstvu sovražne liberalne frakarije. Med pozdravom pred mestno hišo smo opazili »derehtarje« občnega konsumnega društva gospoda Janezeka Strausa. Sedel je med frakarijo ter pazno in mirno poslušal frakarske govore. Ko smo ga videli v tej tovaršiji, smo se spomnili na vpklik »derehtarjeve gaspi« pri zadnjem Gostinčarjevem shodu, ko je rekla: »Še za palinta nimama.« Mi pa menimo, da oni, ki res nima za polento, ne hodi med frakarijo posedati. Pomilujemo svoje rdeče tovariše sotrpine, ki se pustijo tako očitno za nos voditi od Tončka do Janezeka.

Idrija. Ob desetletnici Krščanskega gospodarskega društva. Društveni člani so različni po poklicu; večina članov pa je rudarjev in njim pripadajočih, katerih se dobro oklepajo tudi kmetje v okolici. Vsi člani sploh se pa dobro drže društva ter kupujejo pri njem pridno svoje potrebščine. Naslednji izkaz nam kaže promet od ustanovitve društva pa do konec leta 1908.

Leto	Prejemki	Izdatki
1899	K 17.645'92	K 17.017'28
1900	" 36.524'56	" 34.561'44
1901	" 67.174'74	" 65.890'20
1902	" 97.734'41	" 97'165'62
1903	" 109.325'49	" 108.451'58
1904	" 110.849'44	" 109.548'35
1905	" 104.186'30	" 103.645'50
1906	" 117.285'81	" 116.179'05
1907	" 133'602'41	" 132.964'27
1908	" 131.148'65	" 130.230'30
Skupaj	K 925'477'73	K 915.653'59

Med brati in sestrami.

Čast komur čast! Dne 11. avgusta letos praznuje vrli mož somišljenik Ljudevit Klun 25-letnico, kar službuje pri knjigoveški tvrdki H. Ničman, zdaj last »Katoliškega tiskovnega društva«. Ljudevit Klun je stal vedno odločno v vrstah naše krščansko-socialne delavske organizacije. Zlasti pridno je deloval v »Delavskem stavbinskem društvu« v Vodmatu. Ustanovil je tudi naše izobraževalno društvo v Vodmatu. Jubilantu želimo še mnogo srečnih let!

Idrija. Naši socialni demokrati liberalna štafaža. Pred kratkim sta šla naš župan Šepetavec nekam na Štajersko, menda snubit, tajnik Julče pa v Luksenburg na sokolsko slavnost. Tajnik Julče izroči svoj posel Srečkotu, župan izroči pa ključ in sploh ves županski posel svetovalcu dr. Lapajnetu, in sicer istemu svetovalcu, ki je dobil pri volitvi svetovalcev najmanj glasov. To seveda našim socialnim demokratom ni bilo po volji ter gresta prvi svetovalec Kokalj in drugi svetovalec Straus v občino nad Lapajnetu, da mora odložiti županski posel ter ga izročiti prvemu svetovalcu Kokalju. A nič ni pomagalo; odgovor sta pač dobila, Kokalj naj ima glasove, Lapajne bode imel pa čast in ključ, dokler se župan ne povrne. Tako očitno se norčujejo naši liberalci z našimi socialnimi demokrati, kateri gredo za liberalce čez drn in strn. Pa naj še kdo reče, da naši socialni demokrati niso brihtne glavice, ki se puste tako za nos voditi od svojih najbližnjih zaveznikov.

Iz Idrije. Koliko časa hodi telegram iz Idrije v Logatec ter nazaj v Idrijo. Dne 31. julija je šla neka žena z Dolov na pošto, da bi brzojavno vložila prošnjo na c. kr. glavarstvo v Logatec, da bi smela meso od svoje krave doma na drobno prodati. A ona dobi na pošti odgovor: »Se ne izplača vam brzojaviti; tukaj bode plačali čez dve kroni, odgovor dobite pa šele v ponedeljek, to je za dva dni.« S temi besedami je bila žena s pošte odpravljena, ker je vedela, da bi bilo do ponedeljka meso že usmrajeno. Tako oddaljena je Idrija s pošto. Peš se pride iz Idrije v Trst v dvanajstih urah, pismo hodi štirinajst dni, v Logatec in nazaj se pride peš v dvanajstih urah, brzojav bi hodil na ta način 4 uri. Usmiljenja smo vredni Idrijčani.

Trbovlje. Tukaj v Trbovljah ni drugega gospodarja od železniške postaje gori do Mrzlice, kakor alkohol. Tukaj se potaplja staro in mlado v samem žganju, pivu in vinu. Neka dva fantička, ki obiskujeta tukajšnjo šestrazredno ljudsko šolo, sta prišla v gostilno ter sta prav naglo izpila liter piva. To je slab napredek za

mladino, ki se že v zgodnji mladosti uči in vadi pijačevanja. Kaj nam pomaga mrmrati čez slabe čase, če se pa vse po grlu požene. Zato pa delavci ne moremo nič napredovati. Slabi časi, draginja velika, plača pa vedno majhna. Posebno zunanji delavci smo prav slabo plačani, da skoraj zastoj delamo. Nekateri komaj toliko zasluži, da se živi. Sam Bog ve, kdaj se bodo delavstvu razmere zboljšale. Menda nikdar.

Prometna zveza.

Kresnice. Mogoče niste slišali, tovariš železničarji, še nič iz našega kota. In kaj tudi? Na prvi pogled bi mislil, da je vse v najlepšem redu in da ni govora o kaki organizaciji. A vendar obstoji že tudi krščansko-socialna železniška organizacija in je tudi precej močna. Pa tudi rdeči sodrugi so vmes, ki bi radi terorizirali delavstvo in tudi druge, ko bi kateri imel kaj strahu pred njimi. Pa dosedaj so bili še zadositi tihi, zato smo tudi mi molčali. Sedaj pa, ko je bil 18. t. m. rdeči shod v Ljubljani, so pa že pokazali rdečkarji svoj terorizem. Že pred tem shodom so precej agitirali in strašili nekateri, da tisti, ki ne pojde na shod, bo tepen; imena tistih imamo že pripravljena, da pridejo na svitlo, če se ne bo miru. Zdaj pa ko so šli na drugi rdeči shod 2. avgusta, se pa zopet prav ošabno obnašajo in žugajo, da kdor ni šel, bo zopet tepen. Mi se teh groženj prav nič ne bojimo in povemo vam v obraz, da bomo delali čisto po svojem kakor se bo nam zljubilo. Na shod bomo pa že prišli polnoštevilno, pa ne na vašega, ampak septembra meseca na našega. Takrat nam pa ne bo treba nič pretiti, bomo šli pa prostovoljno in tudi vas ne bomo nič vprašali ali smemo ali ne. Vi rdečkarji pa najlepše naredite, da ste prav lepo pri miru in tiho, če nočete imenoma priti na dan. Tu ne potrebujemo prav nič vaše metode, delavstvo je strogo krščansko in ne potrebuje vaših novih načel in navad. Stali pa bomo na straži in vsak, kdor bo imel kaj preveč dolgega, bo prišel s svojim imenom na dan. Toliko za danes, da boste vedeli; če ne bo miru, prihodnjic več, mi hočemo imeti mir, kakor ga mi vam pustimo.

Zakaj so socialni demokratje za Bienerthovo vlado. Znano je, da so bili socialni demokratje nazunaj vedno proti vsaki avstrijski vladi. Slovenci v zvezi s Čehi pa so pričeli proti sedanjji vladi odločno nastopati. Zakaj? Lansko leto je postala Bosna in Hercegovina avstrijska last. Več stoletij sta bili ti dve deželi, v katerih prebivajo Hrvatje in Srbi, turška last. Turki so ti dve lepi deželi izmzgavali kolikor le mogoče in prebivalce, posebno kmete, popolnoma usužnjili. Zdaj je Avstrija prevzela posest nad tema dvema deželama. Kmetje pa so večinoma le najemniki posestev, ki so last turških posestnikov. Samostojnih kmetov ni. Ogrski judje so ustanovili banko, ki bi kmete odkupila od teh turških posestnikov. Ti ubogi kmetje pa bi morali plačevati ogrski židovski banki 10 odstotkov obresti in še več. Jugoslovanski poslanci so zahtevali, naj avstrijska vlada te oderuške banke ne pripusti. Če pa avstrijska vlada te banke ne pripusti, tudi banka v Bosni ne sme poslovati. Gotovo je, da bi bosanski kmet nikdar ne mogel plačevati tako visokih obresti in bi banka, ki je strogo ogrska in židovska, pregnala slovanske kmete iz Bosne in bi naseljevala Mažare. Temu so se jugoslovanski poslanci odločno uprli. Vlada pa je vse storila, da je dala Ogrom dovoljenje in da so jugoslovanski poslanci pri glasovanju propadli. Bienerthova vlada pa ima tudi dva ministra, Stürgkha in Hochenburgerja, ki imata šole in pravosodje, ki sta odločna in huda nasprotnika posebno Jugoslovanom. Vlada je hotela dati Lahom univerzo, Slovencem pa še ljudskih šol ne. Zato je gotovo upravičena obstrukcija proti taki vladi. Mislilo se je, socialni demokratje bodo tudi odločno proti taki vladi, ki podpira oderuštvo in zatira Slovane. Toda to ni res! In zakaj? Le pogledjmo, nikdar se še socialnim demokratom ni bolje godilo, kot danes pod Bienerthovo vlado. Vlada ima pravico, da imenuje tudi enega člana izmed železniških organizacij v železniški svet. In to je vlada storila in ni imenovala železničarja, ker bi bilo najumestneje, ampak socialno-demokratskega voditelja dr. Ellenbogna. Druga zanimivost, ki priča o prijateljstvu Bienerthove vlade do socialne demokracije. Pred kratkim je bila deputacija državnih strojevodij pod vodstvom poslanca Kemetterja pri železniškemu ministrstvu. Deputacija je ob določeni uri prišla. A sprejet je bil samo poslanec Kemeter in tajnik Tschulik, deputacije pa niso hoteli sprejeti s pripombo, da imajo strojevodje svoje zastopnike v cen-

tralni komisiji in naj se deputacija na te obrne. Zastopnik te kategorije pa je socialni demokrat Preiss. Ali mu morejo li krščanski železničarji zaupati? Potem pa pravi ministrstvo krščanskim železničarjem, saj imate zastopnika. Ali se ne pravi to ravno tako kot: Idite v socialno demokracijo, ker zastopnik je socialni demokrat. Ali ni torej popolnoma pošteno in pravično, da se dela proti taki vladi z vso odločnostjo, ki ne upošteva tudi glasov krščanskih železničarjev, ampak skoro direktno podpira revolucionarno socialno demokracijo. Gotovo je, da morajo krščanski železničarji, posebno pa še slovanski, z veseljem pozdravljati vse, ki delajo na to, da pridejo do vlade taki možje, ki bodo vseskozi pravični in nepristranski napram vsem.

Denarno gospodarstvo rdečih železničarjev. Med vsemi socialnodemokratskimi organizacijami stoji glede dohodkov železničarska na četrtem mestu; razen tega pa ima železničarska organizacija še to olajšavo pred drugimi, da ji ni treba plačevati svojim članom brezposelne in potne podpore, ki toliko stanejo druge organizacije in jim vzamejo pretežno večino dohodkov. Mislilo bi se, da mora železničarska organizacija plavati v denarju, toda strokovna komisija je izdala račun, ki pravi, da je imela socialno demokratska železničarska organizacija dne 31. decembra 1908 le 42.236 K 51 vin. v blagajni. Da pa bo tudi vsak najbolj kratkoviden železničar videl, kako čudno je to, da je tako mala vsota v blagajni pri tolikih dohodkih, ki jih ima železničarska soc. dem. organizacija, naj navedemo nekaj števil dohodkov in stroškov iz drugih večjih soc. dem. organizacij. Dohodkov so imele leta 1908 organizacije: tiskarji 1.572.568 K, kovinarji 1.455.570 kron, lesni delavci 688.567 K, železničarji 637 tisoč 25 K, tekstilni delavci 583.806 K. Stroškov pa za brezposelne in potne podpore: tiskarji 170.301 K, kovinarji 488.315 K, lesni delavci 246.289 K, železničarji nič, tekstilni delavci 128.195 K. Blagajniško stanje je bilo sledeče: tiskarji 2, 243.304 K, kovinarji 1.150.753 kron, lesni delavci 201.260 K, železničarji 42.236 K, tekstilni delavci 520.253 K. Vzpričo teh števil bo gotov vprašal vsak pametno misleč železničar: Kako je vendar mogoče, da ima ravno železničarska organizacija, ki nima brezposelnih in potnih podpor, najslabše blagajniško stanje? No, stvar je takale: Voditelji socialnodemokratskih železničarjev sami ne vedo, koliko imajo članov. In vendar je predvsem potrebno, da ve vsaka organizacija, koliko ima članov. Dokaz, da voditelji ne vedo, koliko imajo članov! Povodom letošnjega kongresa delegatov, je pisala soc. dem. »Arbeiter Zeitung« dne 25. aprila t. l. izvleček iz poslovnega poročila soc. dem. železničarske organizacije, kjer pravi, da je 55.746 članov. Takoj v tisti številki so pa člani razdeljeni po kategorijah. Če člane teh kategorij seštejemo, dobimo 57.410 članov. Strokovna komisija pa pravi v svojem poročilu, da je 58.601 član v socialnodemokratski železničarski organizaciji. Katere številke so torej resnične? Nobene. Ako računamo po dohodkih 572.231 K, dobimo da je 47.686 članov. Po teh številkah pač ne moremo imeti socialno demokratske železniške račune kot resne. Konstatiramo le še, da računi v »Arbeiter Zeitung« in pa priobčena bilanca strokovne komisije niti v eni točki ne soglašajo. In to imenujejo socialni demokratje — natančen račun. Čudno se vendar zdi, da so v teh računih posebno visoke postavke za časopis in pravosodstvo, ko vendar železničarji nimajo toliko mezdnih bojev kot pa druge stroke. Govori se pa, da dobi pisatelj enega članka v socialnodemokratskem železničarskem listu tako veliko plačo, da mu zadostuje za lepe letne počitnice. Pa še ena postavka v računu socialno demokratske železničarske organizacije je prav lepa: drugi stroški 70.078 K. Ali so kupili za ta denar morda svinčnike in papir? Morda! Glejte, železničarji, te številke, vzemite svinčnik in papir v roke in računajte. Gotovo boste prišli do takega rezultata, ki ne bo povsem všeč rdečim generalom.

Po »Österr.-Ung. Eisenbahn Ztg.«

Železničarski čebelarski tečaj. Po naročilu c. kr. železniškega ministrstva je več direktij poslalo 1 prožnih mojstrov in 4 prožne čuvaje v čebelarski tečaj na Dunaj, ki se je vršil od 3.—6. junija pod vodstvom čebelarskega potovalnega učitelja Alojzija Alfonsusa iz Döblinga. Mi to naredbo žel. ministrstva z veseljem pozdravljamo!

Vsem prožnim mojstrom in oddelnim voditeljem (Partieführer) drž. železnice. Prosi se, da radi neke posebno važne akcije, ki se bo vprizorila, vsi prožni mojstri in oddelni vodje, ki so člani »Prometne zveze«, ali vsaj »Pro-

metni zvezi« niso nasprotni, pošljejo prav gotovo svoje natančne naslove na naslov: Franz Geyer, Bahnrichter in Kl. Reifling.

Kršč. - soc. železničarsko pevsko društvo »Stephenson« na Dunaju priredi dne 4. septembra t. l. izlet v Švico, ki bo trajal pet dni. Iz Dunaja v Schaffhausen in nazaj stane 34 K. Število udeležnikov je omejeno.

Ljubljančani in okoličani, pozor na 22. avgust! V nedeljo, dne 22. avgusta, popoldne, bo na Viču pri Ljubljani velika slavnost na korist Slovencev v Št. Ilju in na korist »Društvenega Doma« na Viču. Slavnost bo imela obširen spored, za vsakega bo dovolj zabave in poštenega razvedrila. Kjub velikanskim pripravam bo vstopnina samo 20 vinarjev, tako da se ta velike ljudske veselice lahko udeleži sleherni naš somišljenik, vsaka naša somišljenica. Obširneje o pripravah bomo še poročali, za danes opozarjamo tudi naša okoličanska društva na dan 22. avgusta in jih prosimo da pohite ta dan na prijazni Vič. — Ljubljana in okolica naj se v bratski slogi zbereta dne 22. avgusta na prijaznem Viču!

Sprejmejo se trije do štiri uslužbenci v neko podjetje v Ljubljani. Starost od 23 do 35 let. Pogoji znanje slovenskega jezika v branju in pisavi in nekoliko nemščine. Več se izve pri upravnistvu »Naše Moči«.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo »Našo moč«. Čim več naročnikov, tem večji upliv bo imelo Vaše glasilo.

Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice

priporoča

svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVU SE VLJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga konfekcije za gospode in dečke kakor tudi vedno zadnje novosti za dame in deklce. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg št. 10
priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.
Solidno blago. Zmerne cene.

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni Trnkóczy zraven rotovža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645.15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil, kakor povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **velikani**:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosi 25.000 ton
Amerika	" 24.000 "
President Lincoln	" 20.000 "
President Grant	" 20.000 "

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

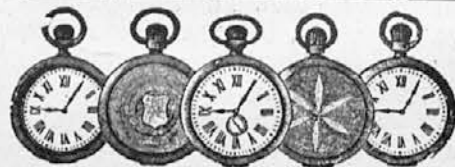
Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo **zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov**

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro. Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo izredno veliko **zalogo furnitur**. — Glavno zastopstvo za Kranjsko **zaloga strun za nihalne ure** v vseh dolžinah in debelostih.

Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Janko Češnik
(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago za ženska in moška oblačila.**

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po **4 3/4 %**, to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnjša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., Kanonik **A. Sušnik** l. r., predsednik, podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča **izvrstno marčno pivo** v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska trvdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu **zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče**

za cerkev, pogrebe in procesije, **voščene zvitke, izborni mēd-pitanec**

koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19 se najtopleje priporoča. Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka: Martinova cesta 24

Velika zaloga špecerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.